

İhtiyati tedbirler üzerine genel bilgiler

İhtiyati tedbir nedir?

İç Tüzüğü'nün 39. maddesi gereğince Mahkeme, Sözleşmeciler Devletlere ihtiyati tedbir kararlarını bildirebilir. İhtiyati tedbirler, Mahkeme'nin yerleşik uygulaması uyarınca, ancak bireyin **telafisi mümkün olmayacak zarar ile karşı karşıya kalma tehlikesinin** bulunması durumunda uygulanan acil önlemlerdir (bkz. [Mamatkulov et Askarov c. Turquie](#) [GC], n°s 46827/99 et 46951/99, § 104, 4 février 2005 et [Paladi c. Moldova](#) [GC], n° 39806/05, §§ 86-90, 10 mars 2009).

İhtiyati tedbir yalnızca **istisnai durumlarda** uygulanır. En sık karşılaşılan durumlar,

- Kişinin yaşamına yönelik bir tehdit (Sözleşme'nin 2. maddesine giren konular), ya da
- Sözleşme'nin 3. maddesinde yer alan kötü muamele yasağı (işkence, insanlıkdışı ve aşağılayıcı muamele yasağı) ile ilgili olanlardır.

Sözleşme ile korunan başka haklara yönelik taleplerde de çok istisnai durumlarda ihtiyati tedbir uygulanabilir.

İhtiyati tedbir uygulanan taleplerin çoğunluğu sınır dışı ya da iade meseleleri ya da başvuru sahiplerinin tutuklu oldukları yerlerdeki sağlık sorunlarına ilişkindir.

Mahkeme'nin uygulamasına göre, 39. madde kapsamına girmeyen talepler, iç hukukta bir karara bağlanmamış, halihazırda derdest olan talepler ve temellendirilmemiş / belgeleri eksik talepler karar alması için bir Yargıca sunulmaz ve reddedilir.

Taleplerin incelenme süresi ve koşullar

İhtiyati tedbir talepleri, yazılı usul çerçevesinde, bireysel bir incelemeye tabi tutulur. Talepler, açıkça zaman kazanmak amacıyla gönderilmediği sürece, **öncelikli olarak** incelenir.

Mahkeme'nin ihtiyati tedbir taleplerine yönelik verilen karar başvuru sahiplerine *ECHR Rule 39 Site* (AİHM 39. madde sitesi) üzerinden veya faks ya da posta yoluyla iletilir. Reddedilen 39. madde taleplerine yönelik itiraz yolu bulunmamaktadır.

39. madde uyarınca uygulanmış ihtiyati tedbirin süresi ve kaldırılması

İhtiyati tedbir, Mahkeme önündeki yargılama boyunca ya da daha sınırlı bir süre için uygulanabilir.

39. maddenin uygulaması Mahkeme'nin alacağı karar sonucunda her an durdurulabilir. 39. maddenin uygulanması Mahkeme önündeki başvuru ile bağlantılı olduğu için, başvurunun takip edilmemesi durumunda, verilen ihtiyati tedbir kararı kaldırılabilir.

Başvurucunun Sözleşmeciler Devletlere gönderilmesi

İhtiyati tedbir talebi reddedilmiş olan bir başvuru başka bir Sözleşmeciler Devletlere gönderilirse, gerekli olduğunda, gönderilmiş olduğu bu Devletlere karşı 39. madde kapsamında yeni bir talepte bulunabileceği gibi, Sözleşme'nin 34. maddesi uyarınca bir başvuru da sunabilir.